

Ujvidék hiteléletének perspektívái.

II.

Írta: Schönaug Izidor.

Nálunk a községi takarékpénztárak eszméjét nem a kommunizálás altudista eszméje vetette fel, hanem az a tünet, hogy a városok szükségletei mértani arányban növekedtek, míg a lakosság teherviselő képessége csak számtani, vagy még ebben az arányban sem növekedik. Azonban ha tekintetbe vesszük a külföldi államokban a községi takarékpénztárak működéséből levont és a már nálunk működő intézetek szerepéből merített tanulságokat, nyilvánvaló, hogy az alapítás célzatára való tekintet nélkül három irányban jelentkezik a községi takarékpénztár nagy előnye:

1. a város hitelügyeinek ellátása és kezelése,
2. a nyereség középcélú felhasználása,
3. és a város lakossága hiteligényeinek osztálékpolitikától mentes mérsékeltbb feltételű kielégítése terén.

Ezek körül elsősorban az utolsó szempontot kell kiemelnünk, elsősorban azért, mert ez áll legközelebb a takarékpénztár szervezetiének kérdéséhez, másrészt pedig, mert ebben a kérdésben élesedik ki a lakosság igénye a községi takarékpénztárral szemben. Ennek az intézménynek a lényegét tulajdonképpen a szervezet adja meg és nem a tőke. Ez olyan látszólagos paradoxon mintha azt állítom, hogy a kolera nem annyira közegészségügyi, mint inkább közigazgatási kérdés, mert ennek gyógyítása nem az orvosok, hanem a csendőrök feladata. (A közigazgatás emberei igazat adnak majd nekem, mert ahol elfojtották a kolérát, ott a csendőrség az érdem.) A szervezet alatt kell érteni azokat a faktorokat, személyeket akik a takarékpénztár ügyeit intézik és azokat a szabályokat, amelyek szerint intézik. A községi takarékpénztárnak különleges feladatai vannak, ennél fogva különleges szervezettel is kell rendelkeznie. Egy takarékpénztárnál a legfontosabb kérdés az üzleti politika megállapítása, mert ebben kell kifejezést nyerni annak, hogy mik a céljai az intézetnek és

ezen célok elérését milyen eszközök igénybevételével szorgalmazzák a magánbankok és részvénytársasági intézetek tisztán üzleti céllal alakulnak.

A főcél a részvényesek érdekeinek kielégítése, vagyis minél nagyobb osztalék kifizetése. Ez nem volna kifogásolható politikai, ha nem törekednének néha immorális eszközökkel ezen cél felé, olyanformán, hogy általuk a betevők érdekei sérelmet szenvednek. A spekuláció mindig megbosszulja magát és mindig a takarékbetevőkön bosszulja meg magát. Lényegében a községi takarékpénztár is hasonló alapokon nyugszik. Ott is a főcél az intézet alapítójának anyagi érdeke, de itt az üzleti tőkét a város a maga vagyonából, vagy kezelt alapjaiból adja, itt tehát részvényesi szerepe van minden közvetlen, vagy közvetett városi adófizetőnek. Természetes, hogy az intézet ügyeit is a városi lakosság hivatott képviselő testülete, a törvényhatósági bizottság intézi. Ismerve a törvényhatósági bizottság törvényen alapuló jogait és kötelezéseit, nyilvánvaló, hogy egy községi takarékpénztár vezetésének szelleme alapvető elvekben is különbözik a többi magánintézetek szellemétől. Ez a vezetésszellem könnyen megismerhető abból, hogy miképpen teljesítette feladatát a törvényhatósági bizottság más kérdésekben és mennyire felelt meg a bizottság állásfoglalásai, határozatai és minden más ténykedései az egész város lakossága egyetemes érdekeinek.

Amennyiben Ujvidék város törvényhatósági bizottsága mindenkor és mindenben közmegegyezésre szolgáló munkát fejtett ki, okunk van feltételezni, hogy ugyanilyen közmegegyezésre szolgálja egy létesítendő községi takarékpénztár vezetése és irányítása is. A szervezet kérdéséhez tartozik annak megállapítása is, hogy kik a takarékpénztár közvetlen adminisztratív ügykezelői. Az erre hivatott szervezet a törvényhatósági bizottság a maga kebeléből küldi ki, amelyek természetesen a bizottsági akarat exponensei.

Tehát az igazgatóság a törvényhatósági bizottságból küldetik ki, a részvényesek közgyűlését pedig ugyancsak a törvényhatósági bizottság kebeléből kiküldött

takarékpénztári albizottság helyettesíti a legfőbb felügyelő és döntő foruma maga a törvényhatósági bizottság. Tehát itt az üzleti elveket is bizonyos alternatívusok vallások hatják át, amelyek a törvényhatósági bizottság fogalmától sohasem választhatók külön.

Eltekintve a takarékpénztár alapszabályaitól, amelyek minden részletében körülhatárolják a működés mértékét és módjait és amelyeknek a lakosság érdekeivel való összeegyeztethetőségét a miniszteri jóváhagyás kötelessége mint preventív eszköz is garantálja, a községi takarékpénztárnál már az alapító erkölcsi tekinthető a biztonságot nyújtó olyan eshetőségek ellen, amelyek más intézetek osztálékpolitikájából és csak a részvényesek érdekeit szem előtt tartó üzletvezetéséből a betevőkre és érdekeltekre hárulnak.

Létesítsünk cserkészcsapatokat Ujvidéken.

Ha bepillantunk hazánk sporttörténetébe, azt fogjuk látni, hogy a testgyakorlás minden faját: tornát, atletikát, a különböző játékokat: a labdarugást, lawn-teniszt stb.-t mind külföldről: Németországból és Angolországból, újabban Dánia és Svédországból vittük át. Csak hogy azzal a különbséggel, hogy míg nevezett államokban a testnevelés ügye a legmintaszerűbben van berendezve, addig nálunk — talán a fővárost kivéve — alig beszélhetünk róla. Ennek oka abban rejlik, hogy mi ezen üdvös, jobban mondva nemzeti fentartó eszméket bevesszük ugyan, ideig-óráig törődünk is vele, de azután elhanyagoljuk. Különösen vonatkozik ez az egész testnevelésügy gerincére: a tornaszásra. Az állam kötelezővé tette az iskolákban s annak rendes tárgyai közé illesztette azt. Külön szakembereket alkalmaz iskoláiban, kiknek kötelességévé teszi azt, hogy a testnevelést sikeresen tanítsák, az ifjúsággal azt a legnagyobb mértékben megkedveltessék, hogy így a harmonikus nevelésnek megfelelően: testileg-lelkileg erős nemzedék kerüljön ki az életbe. S ha körülnézünk, mit látunk? Azt, hogy az egész testnevelésügy a legnagyobb mértékben el van hanyagolva, még pedig javarészt technikai okok miatt. Az egyik intézetnek játszótéren nincs a másiknak felszerelése, a harmadiknak tornacsarnoka, sőt vannak intézetek, melyeknek semmijük sincs. De azért a testgyakorlást nem szabad elhagyni, mert ez igen szép, üdvös s máshol is jól bevált intézmény! Fejlesztéséhez pénz nincs s ha van, akkor sincs, mert elég az, hogy papíron meg van.

Szőnyegek, függönyök, terítők, és minden lakásberendezési tárgyak nagy választékban.



MENRATH L. FIA butorházában:

butorok, szőnyegek, képek, függönyök — dísz-
tárgyak a legnagyobb választékban, a legszebb
kivitelben kaphatók.

Kossuth Lajos-utca 46-48. Régi megbízható cég.

Alapított 1843.

Telefon 68.

Láttunk olyan vállalati irodát, sőt irodákat, amelyekből az egész személyzet hiányzik. Egyedül az igazgató vagy főnök ur áll benne és — újságot olvasott. Nagy vállalati irodát d. u. 5 órákor zárva találtunk, mert sajnálták a világítás költséget és az időpazarlást kívánták redukálni.

Különös szerep jutott a mai szomorú üzleti világában a modern közlekedési eszköznek: a telefonnak. — Sok helyütt — ha fölhiívják az államot — a legnagyobb körültekintéssel tudakolja valamely közbevetett személy, hogy „milyen ügyben” keresik a döntő tényezőzt és azt feleli, hogy „majd megnézzük, hogy itt van-e?” — A továbbiakat már tapasztalatból tudja mindenki.

— Nem ritka eset, — különösen a külföldi vállalatok magyar expozitúráinál — hogy azok a magyar szaklapok előfizetéseink beszüntetésével kezdik a takarékosagot, holott külföldön az szócás, hogy a szaklapjót a rossz időben még jobban megbecsülik, mint a bős esztendőben. No, de nem beszélünk tovább a szomorú jelenségekről.

Hogy meddig tart ez az állapot — azt senki sem tudja. Pénzügyi körökben azt mondják, hogy a jövő tavaszig. Vállalati körök egy-két esztendő prognosztálnak. Szerintünk a valóság az, hogy a magántöke bármely napon tökéletesen megváltoztathatja a helyzetet, ha az állam — a saját és a közösségek hitelügyeinek kielégítését nagy energiával előmozdítja — jó példát mutatna a tartózkodó pénzes vállalatoknak.

M. V.

Szerb színészet.

Vasárnap október 19-én „Dzsida” kedves népszínmű került színpadra, melyről a legnagyobb dicsőréssel kell hogy szóljunk. A legnagyobb meglepés ez a közönség Vasilyevitsot, ki mint szigorú atya sehogy sem akarta megengedni, hogy fia ellenségének leányát vegye feleségül. De belátva, hogy fia teljesen az ő természetével bír, minden tiltakozás ellenére, enged fiának Gyönyörűséggel szemlélte a közönség Stefanovitsot a ki Maxim szerepét remekül játszotta. Igen sikerült alakítást láttunk Dobrinovitsot, kit általában dicsérünk kell.

Szerdán „Dollár-királynő” ment. Ezen operette szép eladáshoz és összlhangzó énekben került színpadra. Szokatlan jelenségnek voltunk szemtanúi. Krancsevics és Szávicsné a második felvonásban gyönyörű duettben énekeltek. Hangjuk kellemes volt a színt meglepte a hallgatóságot, de a sorok íróján kívül senki nem honorálta elismeréssel a művésztüket. Megérdemelnék egy kissé nagyobb elismerést, mert ez a színészek mindene. A taps az élető eleme.

Egyébiránt az egész énekár a legnagyobb rendben végezte feladatát, és reméljük hogy a jövőben is sikeresen fog működni a szerb színházulat.

Heti műsor. Vasárnap délután: Milos Obilics, este: Divljusa. Kedd: Bajka o vuku. Szerda: Razvedena zsená. Csütörtök: Zvoni tresci put. Péntek délután: Kir janya. Szombat: Slepí mis.

Vasárnapról — vasárnapig.

Szemle. Gróf Csáky őrnagy csendőrségi kerület parancsnokhelyettes a csendőrségi intézmény megvizsgálása végett a héten néhány napot városunkban töltött. A határszéli rendőrség kapitányságát is megisztizta látogatásával.

Képviselőnk az esküdtszéji reformról. Dr. Szlezák Lajos városunk képviselője e hó 21-én az esküdtszéji reformjáról szóló javaslat bizottsági tárgyalása során felszólalt s a bizottsági tagok általános figyelmé mellett, gyakorlati tetszésnyilvánítások közt fejtekte ki behatóan a kérdés minden részletét éles jogászai elmevel megvilágító álláspontját. Pártpolitikai helyzete nem feszélyezte, hogy véleményét a javaslatnak olyan fölfogásával szemben hangoztassa, melyeket a reformra károsnak tart. Dr. Szlezák kifejtette, hogy a magyar esküdtszéji mai rendszere mellett nem állja meg helyét. Intézményes garanciáról kell gondoskodni, hogy a vádlott javára vagy terhére elkövetett lényeges tevédek a bíróság által jóváhagyásnak. A javaslatot addig, ameddig azt a helyes célt az esküdtszéji intézmény lényegének sérülése nélkül szolgálja, elfogadják. A tény és jogkérdés összefoglalásának elhagyását, lényeges tévedés esetében az ügynek

uj esküdtszéji bíróság elé való utalását mint szükséges nyomokat elfogadják. De ezentúl minden lépést helytelennek tart. Határozatlan állást foglal az ellen, hogy az esküdtek tanácskozását az elnök a nyilvánosság és különösen a vád és védelem kizárásával és minden jogorvoslat lehetőségének kizárásával vezesse. Szlezák álláspontját Plósz volt miniszter is magáévá tette s vele ebben a részletkérdésben többször tárgyalta.

A határszéli rendőrség gombosi kirendeltségének kiegészítésére a belügyminiszter dr. Nagy Károlyt, mint díjnokot Gombosra nevezte ki.

Jubiláló alispán. Bácsbodrog vármege törvényhatósági bizottság kamionkai Szemző Istvan főispán elnöklésével esztendőnkön tartotta rendes öszi közgyűlést, a melyen Skulttyé Ferenc alispán harmic éves szolgálati jubileumát ünnepelték. A megyeház nagy gyűlésterme zsúfolásig megtelt a bizottsági tagokkal. A főispán a napirend tárgyalása előtt mezei szavakban méltatta a Skulttyé Ferenc alispánnak harmic éves közszolgálati munkásságát és nagy hatást keltő beszédében sorolta föl a alispán érdemeit, a melyet a legfelsőbb helyen is elismertek. Ezeknek az érdemeknek elismeréséről a király az alispánt a harmadosztályú vaskoronarenddel tüntette ki, a melyet a főispán beszédének végeztével a közgyűlés lelkes éljenzése közben az alispán mellé fűzött. Szabovlyevics Dusan megyei főjegyző a tisztikar, Wagner Gusztáv újverbázi evangélikus esperes pedig a törvényhatóság és a megye közönsége nevében méltatták az alispán érdemeit. Skulttyé Ferenc alispán meghatottan köszönte meg az ünneplést. Délben háromszáz terítékű lakoma volt.

Eljegyzés. Keiner Karolint Ujvidekről eljegyezte Schosberger Lipót India.

A bejelentőhivatal működése költözöködes miatt folyó hó 27-ig szünetel, mikor is működését a régi gymnáziumban (Kossuth Lajos u. 43 sz. a.) újból megkezdi. Rendőrfőkapitányi hivatal.

Villamos karamból. Hétfőn reggel a Kenyéruta sarkán, a villamos kiterőn az egyik kocsi hamarabb szaladt be és így a kifelé igyekvő kocsiába ütéődött. Az egyik kocsi ablakai és lámpái összetörték. Az utasok közül ketten kisebb sérülést szenvedtek. Rettenő ijedelmet okozott a súlyos erejú összecsapás. A bűnös kocsivezetőt azonnal levaltották. Az igazgatóság szigorúan torolta meg a vétkes könnyműségeit.

Újabb szakvizsgálatot tett Krevesics István építőmester. Wiesmárban a vasbeton és statikából tényes eredménnyel. Krevesics a vasbetonmunkálatokat érteite ugyan, mielőbb Wiesmárba ment, de jónak találta a legilletékesebb fórum előtt meggyőződést szerezni, hogy minő véleménynek vannak képessége fölül. Mint a képesítés mutatja: a legjobbal.

Elnapolt tárgyalások. Az ujvideki törvényszék Baden Ferenc futaki lakós büntőügyének tárgyalását elnapolta, mert vádlott október hó 8-án mint ujonc vonult be. Badent súlyos testi sértes vádjja terheli. Elnapolta meg Sztojanojev Tihamér ügyét is, november hó 15-ére. Gondatlanságból származó súlyos testi sértéssel vádolják.

Halált okozó súlyos testi sértes kenyérgyírás miatt. Alig mulott 13 éves Drázsic Szlavko csurogi fiu és máris halálos bűn terheli a lelkét. Iskolai időn kívül podgyászt vitt néhány fillér „tisztelődíj”-ért. Kenyérkeresetenek azonban hatalmas vetélytársa akadt Perics Guicában, ki szintén a vasuti utasok csomagjait vitte a közsebbe. Drázsic öccsével fileste a konkurens Pericset. Május 23-án, mikor Drázsic talalkozott a kis Pericessel azon ürügy alatt, hogy miért vette el öccsétől a talált ceruzát, összevesztett és Pericset a zsebéből előrútotól kihúzta tollal oldalba szúrta. A sértett otthon nem merete baját elpanaszolni és mikor szülei megtudták, már késő volt. Nyolcad napra a fiu meghalt. Mint koronatanu egy 11 éves értelmes, okos, kis fiu szerepelt, ki teljesen felmerítette az indító okot. Dr. Szlezák Rezső védő a javítót nem ajánlja, hanem inkább helyenvalónak tartana, ha a kis gonosztevő 1 évi próbára bocsátatnák és a törvényszék egy megbízható férfiut bizna meg az ellenőrzéssel. A törvényszék így ítél. Perics Dusan csurogi tanítóra bizza Drázsic Szlavkó ellenőrzését. Az elnök a bűnöst szigorúan megdorgálja és lelkére köti a javulást.

Szándékos emberölés. A fiatalokú bűnösök törvénye nagyon enyhe. Humánizmussal

akarja a fiatalokat megjavítani, de sajnos sok esetben erősebbnek kellene lennie. A most lefolyt ujvideki törvényszéki tárgyalások igazolják azt, hogy nem szabadna a vádlottakkal, kik még a fiatalokúak közé számíthatók, oly enyhén bánni. Sztojanojev György főlőtt ítélkezett a törvényszék. Sztojanojev tipikus alakja a rossz embereknek. Mikor bírái elé lép zokog, mint a kis gyermek. Azzal vádolják hogy Zsablyán most a nyári cseplési idény alkalmával Pasztics Sztankót a bűntelkett szereplő vasvillával hátulról oly erővel ütötte fejbe, hogy néhány óra múlva meghalt. Sztojanojev villogó szemei mindenfelé tekintenek. Nem tagadja, hogy súlyosan ütötte meg Pászticsot, de tagadja, hogy ráesett volna, hanem azt állítja, hogy dulakodás közben ütötte meg. Bebizonyítják hazugságát. Most október 8-án lett 18 éves. Azelőtt már 1 hónapi fogházat szenvedett fajtalanág miatt. Szlavay Béla dr. védőnek nehéz feladata volt, hogy a vád súlyosságát enyhíttesse. Rámutatott, hogy vádlott teljesen műveletlen, irni, olvasni nem tud. Családi környezete is olyan volt, hogy ott jót nem látott. A törvényszék í és fél évi fogházra ítélte. Az ítélet kihirdetése után már nevetett és teljesen megnyugodott. A börtönben kellene megtanítani irni-olvasni, hisz még elég fiatal arra, hogy megjavulhasson.

Tangot-láncanfolyam van most a fővárosban. Ezen Rosenberg Ármín városunk táncmestere is résztvesz, ki minden modern tánc iránt érdeklődik és ha a tánc az illetet nem sérti, akkor Ujvideken is bemutatja.

Megszökőit tanonc. Pomikácek lakatosmester Sili Miklós nevű tanonca elsőkött. A gazda följelentésére a rendőrség hamarosan letartóztatta. Munkakerülés volt szokásának az oka.

Öngyilkosság. Schuster Rezső 56 éves keresk. ügynök hétfőn reggel az Erzsébetkávéház kertáyszobájában, ahová leülírás végett vonult vissza, föbelötte magát. Schuster igen képzett, derék kereskedő volt, ki az utóbbi időben nagyonok anyagi bajjal küzdött. Becsületes egyéniség nem tudta a szegényletes küzdelmet tovább elviselni, ezért végetszakított anyargatott életének. Házás életében sem talált örömet. Ez is hozzájárult öngyilkossági szándékának kivételéhez. 5000 K-ra volt biztosítva. Geiger vendéglőst bízta meg hátrahagyott levelében, hogy ebből az 5000 K-ból elégítse ki minden hitelezőjét. Legapróbb részletekig íel van abban minden tartozása említve. Mikor ennek híre a városban elterjedt, akkor egészen más vélemények kerültek felszínre. Temetéséről egyletek és barátai gondoskodtak. Sokan megsírták a jobb sorsa érdemes embert.

Közéledik már a csavargók téli idénye. Ugy, mint a mult évben az idén is a posta előcsarnokában tartózkodnak a kis csavargók. Itt tervezgetnek. A rendőrségünknek sikerült ilyen két kis csavargót Bukinac Józsefet és Mayer Józsefet elfogni. Jó lesz ugy esténként az említett tanyát ellenőrizni.

Akik jegy nélkül akarnak utazni. Ilyen is akad; Drága a vasuti utazás gondoita Tóth István és Majoros András szolgál, kik jegy nélkül akartak Szerém megyébe utazni, de csak Ujvidekire jutottak. Itt azután letartóztatták őket.

Van már ujbór, tehát garázdálkodó, részeg ember is. Herbert Károly a Fábry mindense és Amsity Péter, kiket az alkohol túzelt, a rendőrség ölelő karjába jutottak.

Kérelem. Az ujvideki postafőnökséghez fordultunk a vágóhídi lakók érdekében, hogy legalább mindennap egyszer kapják meg a postájukat. Egyszer-kétszer látták már azóta a postásbacsit, de nincs egy a dolog, mint a hogy öhajtották. Ha ma a Darányi-telep lakói érdekében hasonló ügyből kifolyólag szólalunk fel, akkor bizonyos aggodalom fog el bennünket, mert azt hisszük, hogy a Darányi-telep lakói továbbra sem kapnak postát, mint ahogy eddig nem kaptak. A tisztelt postafőnökség sziveskedjék meggyőződni arról, hogy a Darányi-telepen ma már minő forgalmas élet van és ezek megis mennyire el vannak zárva a világtól. Ők is azt kérik, hogy legalább napjában egyszer kézbesítessék nekik a levélpostá. Ne zárjanak el néhány ezer lelket a kulturától!

A tőzserencsétlenség Kellemetlenül végződött Wagner Lajos autókirándulása. Vasárnap új autóján kirándult. Utközben a benzintartály meggyulladt és az egész autó hasznavehetetlenné vált.

Halálozás. Id. özv. Puch Nándorné szül. Kroll Anna életének 80-ik évében, rövid kinos szenvedés után f. évi október hó 19-én reggel 3 órakor jobblétre szenderült. Temetése U.T.-án d. u. 4 órakor nagy részvét mellett ment végbe.

A tivoli mozgó színház e héten ismét páratlan műsorral kedveskedik. Péntek, szombat és vasárnap „A boldogság vonata” a legjobb és még a hazájában Dániában is, mint legnagyobb művészi becsel bíró színjátékot kedvelik, kerül bemutatásra. Szereplői a dänsház elsőrangú művészei. Aki kellemesen akar szórakozni, az el ne mulassa e kiváló szép képet megnézni. E helyen említjük meg, hogy az *Apollo színház* átalakítás munkálatai serényen folynak és a közönség kedves otthona mihamarább elkészül.

Értesítés. Mindazon egyeneteket, akik f. évi december hóban tartandó egénvizsgálatok alkalmával ítézetünkben akarnak vizsgálatot tenni, értesitem, hogy folyamodásaikat f. évi november 1-ig küldjék be hozzám. Krompazsky Ignác, ujvidéki ált. polg. fiúiskolai igazgató.

Nemzetközi footballmérkőzés Ujvidéken. Vasárnap f. hó 26-án d. u. 3 órakor az U.T.K. oly páratlan szenzációs, igazalms lefolyásúnak ígérkező sporteseményben részesíti Ujvidék sport-szerető közönségét, melyhez fogható Ujvidéken eddig még nem volt. Az U.T.K.-nak ugyanis sikerült Szerbia válogatott labdarúgó csapatát a legjobb 11 szeb footballistát vasárnapra nemzetközi mérkőzésre megnyerni, mely iránt nemesak Ujvidéken, de egész környéken is lázas érdeklődés mutatkozik, úgyhogy vasárnap *rekord közönség* lesz tanúsága a magyar és szeb fiúk footballjátékának. A szeb vendégsapat vasárnap d. e. 10 óra 18 perckor érkezik vasuton Ujvidékre és az U.T.K. fogadtatására nagy előkészületeket tesz. A mérkőzés *Dulits Ferenc* szövet-ségi bíró (Szabadkáról), fogja vezetni. A szenzációs footballmérkőzés belépődíja dacára a nagyobb költségeknek, marad a régi propaganda ár: Ülőhely 1 kor., állóhely 60 fillér, diák hely 30 fillér.

A legtöbb adót fizetők névjegyzékét tartalmazó hivatalos kimutatás f. évi október hó 22-étől november hó 11-ig bezárólag a városi jegyzői hivatalban a hivatalos órák alatt betekinthető és hogy az érdekelteknek szabadságukban áll felszólamlásukat a névjegyzék ellen tenni. Továbbá közhírré tétetik, hogy a legtöbb adót fizető bizottsági tagok névjegyzékének összeállításával megbízott igazoló választmány nyilvános ülését folyó évi november hó 12-ik napján délután 4 órakor a városház kis tanácsstermében fogja megtartani. Egyuttal az idézett törvény 27. §-a értelmében felhivatnak mindazok, kik a 26. §. kedvezményét: az állam-adó kétszeres beszámítását illetőleg igénybe venni kívánják, hogy az igazoló választmány előtt szóval vagy írásban jelentkezzenek és jogosultságukat igazolják amennyivel is inkább, mivel ebben az adó kétszeres beszámításának kedvezményétől ezen alkalomra elesnek.

Sertésvész van ezidőszertint eme helyeken: Bácsalmás, Borota, Jánoshalma, Mélykut, Csávoly,

Bácsordás, Militics, Paripás, Pincéd, Óverbász, Torzsa, Szenttamás, Bulkeszi, Szépliget, Bácsfeketehegy, Csantavér, Szeghegy, Kölpény, Óutak, Okér, Petrőcz, Temerin, Ada, Mohol, Oszivác, Zenta, Zombor, Szabadka.

Tabitha estély. Múlt szombat este az evangélikus nőegyesület magas művészi színvonalon álló hangversenyt rendezett. Lassan gyülekezett a közönség, pedig fél 9-re jeleztek a kezdetét. A mi közönségünk nem tudja a pontos időt betartani és ezért fél 10-kor kezdődött a közönséges jótékonycélu hangversenyekből magasan kiemelkedő művészet. Már ugy szokás, hogy az ilyen jótékonycélu mulatságokat a közönség sorra-rende megdicséri ha nem is érdemlik meg. A Tabitha-estélyről a legszigorubb bonckéssel dolgozó bíralt sem hozhat felszínre valami gáncsolni valót. Kiforrott művészetelések vitték színre azt, ami a fülnék kellemes és ami egészen áthatja a lelket. Minden érző ideg vibrál ha: *Regényi, Ribiczey és Hollósék* a vonót ráteszik hangszereikre, melyből érzést varázsolnak elő. Vízik, magukkal ragadják a hallgatót, ki a hetedik dimenziókra száll, ahol égi hangok hallhatók. Gyenge szavunkkal nem emelkedhetünk föl abba a művészi magasságba, ahová ők varázsolják a hallgatót és ezért a dícséretnek egész tárházát kellene kibontanunk, hogy onnan vegyük elő azt, amivel jellemezni lehetne játékukat. Melléljük sorakozik a fáradhatatlan *Schuchttár Albin* és *Czebak Kamillóné*, kik zongorakiséretükkel az összhangot irányították. Szóval művészes volt a zenei rész, olyan, milyenben ritkán gyönyörködhetünk. *Hollós Stefi* szép hangja igen tetszett. *Tichy Bochoszláv* ami akadémiai szobrászunk, ki szobrászati művészetén kívül az éneknek is mestere. Nagyon kellemes hanganyaggal rendelkezik. Ő is hozzájárult az estély sikeréhez. *Hollós papa* és *Hollós Ida* külön is kiemelendők. *Gál*

Henrietta kedves megjelenéséről, midőn megemlékezünk, akkor hivatásunknak örömmel és megelégedéssel tettünk eleget. A hangverseny után tánc következett. Több száz korona a tiszta eredmény, melyet jótékony célra fordítanak.

Néphivatal. A szegényebb néposztály peres ügyeinek ingyenes elintézésére Szegeden november hó elsején a néphivatal megnyílik. Itt minden szegény ember ingyen kap jogi tanácsot. Nálunk is nagyon üdvös volna az ilyen intézmény létesítése.

Nyilt-tér. *)

Nyilatkozat.

Kötelességemnek tartom Geiger Siegfried úrnak a f. hó 1-én történt afféiert sajnálkozásonkat ezuton is kifejezni.

Ujvidék, 1913. október hó 22-én.

Wirtz Imre
ügynök.

*) E rovatban közöltekert a beküldöt terhelő felelősség.



Tanoncnak,

jó házból való fiú azonnal felvétetik

Beck János

könyvkötészetében

Ujvidék, Templom-udvar.

Alapított 1860.

☐ Kütüntetve ezüst és arany éremmel.

☐ Telefon 184.

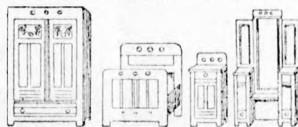
Első ujvidéki géperővel berendezett butorgyár

Dussing Miklós utódai

Ujvidék, IV. ker. Hán-utca 1. szám saját házban

A SZERB ÁRVAHÁZ MELLETT.

Dúsan osztályozott nagy butorraktár saját készítmény, a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig. — Továbbá: függönyök, ágyterítők, szőnyegek, székek, mind nemü vas- és konyhabutrok. Különlegességek: amerikai íróasztalok és írodabutorokban.



Kész kárpitozott butorok dús választékban.

Szolíd kiszolgálás.

☛ Olcsó árak.

Weisz Hermina

☛ Alapítva 1830. ☛

ezelőt SZÉVIN KÁROLY

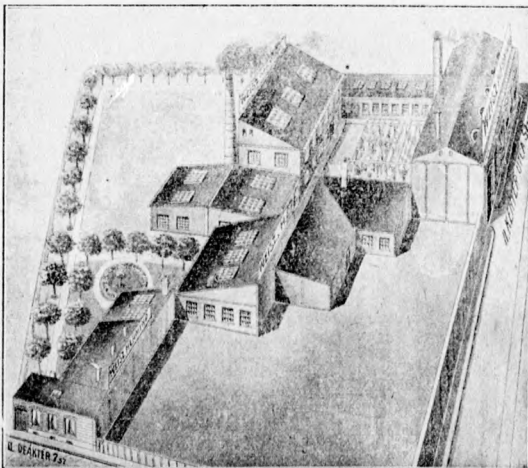
ruhafestő- és vegytisztító-gyára

UJVIDÉK,

II., KENYÉR-UTCA 51. SZÁM.

FEST és VEGYILEG TISZTIT férfi-, nő- és gyermekruhákat, egyenruhát, csipkét, himzést, szót, függönyöket, napernyöket, keztüket, struc- és disztollakat, panama kalapokat stb. stb. Legolcsóbb árak. Elismert jó munka.

Postán érkező megbízások lelkiismeretes elintézésére kiváló gondot fordítok.



Gyógyíthatók-e a tüdőbajok?

Ezen rendkívül fontos kérdés foglalkoztatja mindazokat, akik *asthmában, tüdő- és torokbeli gümőkörben, sorvadásban, tüdőcsucshurutban, idült köhögésben, elyválasztásban, hosszszarvveltségben szenvednek* és eddig gyógyulást nem találtak. Minden ily beteg kap tőlünk *teljesen ingyen és bérmentve egy ábrákkal ellátott könyvet* írta Dr. med. G. Guttman, a Finsengyógyintézet főorvosa és a könyv e kérdést tárgyalja: „Gyógyítók-e a tüdőbajok?” Azonkívül küldünk egy mintát, a mi bevált világhírű diétikus teákból. Sok ezren dicserik, akik eddig használták. *Gyakorló orvosok* e teát mint kiváló diétikumot használták és dicserik *tüdőgümőkornál (sorvadásnál), asthma, bronchitis és torokhurut eseteiben.* Ez a *Tea nem titkos szer, Lieberfüvekből* van összeállítva, melyek *császári rendelet* folytán a szabad forgalomnak vannak átengedve. Az ára oly jutányos, hogy a vagyontalanok is megszerezhetik. De hogy minden betegnek alkalmat adjunk, hogy e teát minden kockázat nélkül kipróbálhassa és bajának mineműsége iránt tájékozódhassék, elhatároztuk, hogy minden betegnek megküldjük a „Gyógyíthatók-e a tüdőbajok?” című könyvet és egy *próbát a teákból*, és pedig *teljesen ingyen* és bérmentve. Csak tessék egy levelezőlapot imi pontos címével az alábbi cégnek: **PUHLMANN & Co., Berlin 907 Müggelstrasse 25.**

Kifőzés.

Aki a jó magyar konyhát szereti, izletes polgári kosztot akar élvezni mérsékelt áron, forduljon Adrassy-utca 22. sz. alatti kifőzőnőhöz. Abonenseket a házban és házonkívül elfogad.

Eladó

a Batthyányi-utca 4. számú nagy bérház (5 lakás) kert. Jutányos ár.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Gyakornok

irodánkban felvétetik!

Cselikovits testvérek
Ujvidék.



Angol

nyelvoktatás Berlitz módszer szerint egyenként és csoport órákban. Bámulatos eredmény. Tanítványaim rövid idő alatt sajátítják el az angol nyelvet. Mérsékelt díj. Alkalmas időbeni tanítás.

G. PARSONS

tanár

Tökölly Imre-utca 3. sz.

Cselikovits Malvin

Ujvidék, Kossuth Lajos-utca 42.

Ajánlja dusan felszerelt **ujdivatu női- és gyermek-kalap-raktárát!**

Legnagyobb választék.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Átalakítások pontosan és olcsón készíttetnek!

Figyelem!

Figyelem!

100,000 pár cipő!

4 pár cipő 9 koronáért!

Miután több nagy gyár fizetési nehézségekkel küzd, megbízást nyertem, hogy nagymennyiségű cipőkészletet, melyen leszálított áron adjak el. Bárkinek eladok 2 pár férfi- és 2 pár női füzőscipőt, erősen szögelt talppal, barna vagy fekete színben, elegáns kivitelben, a méretszám vagy centiméter szerint. A 4 pár cipő csupán 9 k.-ba kerül.

Szétküldés **utánvét** mellett!

S. Landau, Krakau

Berka Joselewicza 3. 1294.

Az áru kicserélését elfogadom, esetleg a pénz is visszaküldöm.



A legkitünőbb gyártmányú zongorák állandó nagy raktára.

Előnyös fizetési feltételek.

Zongorajavítás és hangolás.

Kluka György,

Petőfi-utca 18.

Kiadó lakás.

Iroda helyiségnek is megfelelő, 2 nagy világos utcai szoba, 1 udvari szoba, 1 vízvezeték konyha, 2 éléskamra **november 1-én kiadó.**

Bővebbet a házban Vasuti-ut 2. szám Kameniczki-utca sarkon, vagy a kórházzal szemben László-villában.

Eddig még Ujvidéken nem volt **szobrász művésznök** ma már van.

Kronsky-Tichy Bohuszláv

akadémiai szobrász, ki Prágában nyerte kiképeztetését, **Ujvidéken Petőfi-utca 5. szám** alatt

szobrászati műtermét megnyitotta.

Természet után készíti szobrászati műveit. Ujvidék és környéke több előkelőségeinek mellsobrát már elkészítette. A műteremben megtekinthetők.

Telefon 325.

Ujvidéki

Telefon 325.

Butorkészítők Árucarnok-Szövetkezete

mint az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet tagja

Ujvidék, Kossuth Lajos-utca 44.

A telep butordarabjai **ujvidéki iparosok munkája.**

Modern, legszebb kivitelű butorok.

Tartós anyag, olcsó árak. A butoripar remekei.

A telep megtekintése kérietik.

Semmi vételkényszer.

A telep áruraktárának átalakítása folytán

sok butordarab olcsóbban adatik el.

Esetleges kedvezményes részlettörlesztések is engedélyeztetnek.

Alkalmazást keresek.

Mint kereskedelmi utazó 20 évig buzgó tevékenységet fejtettem ki, de a rossz pénzügyi viszonyok miatt kénytelen voltam állásomtól megválni. Miután most a viszonyok javultak megfelelő állást elfogadni óhajtanék.

Kitűnő ajánlatokkal szolgálhatok.

Megkereséseket e lap kiadóhivatalába kérem „S 2400” jelge alatt.

A

TIVOLI

mozgófénykép **SZINHÁZ**

a világ legjobb és minden szenzációt feltüntető filmeket mutat be. Első az elsők között.

Előadás kezdete: hétköznapokon d. u. 5, vasár- és ünnepnapokon: d. u. 3-kor.

Minden szerdán délután 3 órakor gyermekelőadás, tanulságos, oktató és mulattató műsorral.

E heti szenzáció:

A boldogság vonata.

Felhívás!

Az Ipar és Kereskedelmi Takarékpénztár r.-t. Ujvidék most nyitja meg

VI. hetibetét csoportját.

garantált minimális 5%₀-al kamatoztatik.

A heti befizetések kötelező időtartama 3 év, mégis célszerűségi szempontból lehetővé tettük feleinknek 4 éves heti betét-könyvecskék váltását is.

A legkisebb részlet heti 1.— kor. de váltható egy könyvecskére több részlet is.

A heti betétkönyvecske kiváltása már jövő hó 1-én veszi kezdetét.

Teljes tisztelettel

Ipar és Kereskedelmi Takarékpénztár
Részvénytársaság
igazgató sága.

ROTH MANÓ és FIA

ujvidéki áruháza

a róm. kath. templom o o
o o palotájában.

Különlegességeink: női- és férfi felöltőkben, valamint finom szőrmeárúink feltűnést keltenek.

Finom, sikkos szabás, elsőrangú minta, jutányos árak, kiváló minőség.

Áruházunk megtekintését kérve, vagyunk teljes tisztelettel

ROTH MANÓ és FIA.

NYOMTATVÁNYOK

ÉS

MINDENNEMŰ
GUMMI
BÉLYEGZŐK

legdívatosabban, tisztán és olcsón
készít

MERKUR-NYOMDA

Fuchs Oszkár és társa utóda, UJVIDÉK

WINKLE-PALOTA az udvarban.

☛ TELEFON: 151. ☛

Regényi Kálmán

ékszerész, órás és látszerész Ujvidék,

a róm. kath. templom épületében.

☛ Aranyéremmel kitüntetve. ☛

Szerémi

 **borozó**
Ujvidéken.

KENYER-UTCA 23. SZÁM alatt a Központi Hírelintézzettel szemben, melyben SCHWARZ JÓZSEF úr saját termésű borai, égetett törköly pálinkája, a 27 holdnyi kamenicai Paraga hegyen lévő szőlőjéből, poharanként vagy zárt palackokban mérsékelt árak mellett kerülnek kimerésre.

Megrendelések 50 literen felül hordóban
SCHWARZ TESTVÉREK irodájába in-
tézendők (Haltér 12. szám).

A borozóban olcsón és jól lehet étkezni.

MINDEN ESTE

hangversenyez az

Erzsébet szálloda éttermében

Vajda Dezső és fiai

elismert országoshírű cigányzenekara.

Szombaton és vasárnap opera-hangverseny.

Az előkelő közönség találkozó helye.

Thierry A. gyógyszerész balsama



Utolérhetetlen hatású fűdő- és mellbetegségeknek, enyhíti a katarust, megszünteti a fájdalom okozó köhögést. Torokgyulladás, rekedtséget és gégegyulladás megszüntet, valamint a láz, különösen jó hatású gyomorgörés és kolika ellen. Gyógyhatású aranyer és altató bantalmakról, tisztítja a veséket, eltávolítja az elcseszméket, elősegíti az emésztést. Kitűnően bevált fogfájásnál, odvas fogak, szájbuznál, valamint az összes száj- és fogbetegségek, bülfogés ellen, megszünteti a száj vagy gyomortól eredő bűzt. Jó hatású pantiikagiliszta. Meggyógyít minden sebet, sebhelyt, orbanct, láztól eredő hólyagot, kelest, szemölcsöt, égési sebet, megfogyott testrészeket, vart és kiütést. Fülbántalmak ellen kitűnő hatású. Minden háznál különösen influenza, kolera vagy más járványoknál kezelni legyén.

Irjunk: Thierry A. Órangyal-gyógytárának
Pregrada, Rohitsch mellett.
12 kis vagy 6 dupla vagy 1 nagy specialitívég
560 korona.

Nagyobb rendeléseknél jelentékeny árengedmény!

Thierry A. gyógyszerész egyedül
valódi Centifolia-kenőcse.

Megakadályoz s megszüntet vérmegezést, fájdalmas operációkat leggyakrabban feleslegessé tesz. Használatos gyerekágyas nőkvel fájó emlők, tejmegindítás, rekedés, emlőkeményedés ellen. Orbanct, feltört lábak, sebek, dagadt végtagok, csontszu, vágások, ites, szurás, lövés, vágás vagy zudadás által okozott sebeknél kitűnő gyógyhatású szer. Idegen testek eltávolítására mint: üveg, szálka, por, serét, tüske stb. kinővesek, karbunkulus, kepződmények, valamint rák ellen, fereg, rothadás, körömgüyes, hólyag, égési sebek, hosszú betegségeknek előforduló fölfekvésnél, vereségeknek, fülfolyásnál, valamint kipallás esetén csecszemőknél stb. stb. kitűnő hatású.

2 tégely ára K 360 a pénz előzetes beküldése vagy utánvét mellett kapható.

Budapestben kapható: Török József gyógytárában, valamint az ország legtöbb gyógyszerésztárában. Nagyban: Thalmayer és Seitz, Kochmister Utóda, Radanovits Testv. drogueriakban Budapestben kapható. Ahol nincs lerakat rendeljünk közvetlenül:

Thierry A. Órangyal-gyógytárától
Pregrada, Rohitsch mellett.

Grosz és Krausz

legnagyobb butor és szőnyeg áruháza

Telefon 24. sz. Ujvidék. Telefon 24. sz.

Az első magyar torontáli szőnyeggyár főraktára.